

FR. ČERMAK:

V spomin 40letnice smrti dr. Miroslava Tyrša.

Dne 8. avgusta t. l. je preteklo štirideset let, odkar je izdihnil svojo veliko in plemenito dušo ustanovitelj Sokolstva, dr. Miroslav Tyrš. Naša dolžnost je, da se ob obletnici njegove smrti s hvaležnostjo spominjamo ustanovitelja naše veličastne sokolske organizacije, njega, ki je v svojem življenju žrtvoval vse svoje velike duševne in telesne sile Sokolstvu, ki je dal s svojimi globokimi filozofskimi idejami Sokolstvu tako mogočne temelje, da jih ne podere nobena sila več. Tyrševo ime bo ostalo nesmrtno v zgodovini Sokolstva in človeštva, kot zvezda vodnica se blišči na visokem zenitu ter nas vodi kvišku iz teme in močvirja vsakdanjosti v jasne višine.

Miroslav Tyrš je bil rojen dne 17. sept. l. 1832. v Děčínu, malem mestecu nad Prago, kot sin okrožn. zdravnika dr. Jana Tyrša. Po prerani smrti staršev je prevzel varuštvo nad sedemletno siroto, Miroslavom, njegov stric Kirschbaum, ki je sam brez otrok z očetovsko ljubeznijo skrbel za svojega malega nečaka. Po končanih ljudskošolskih naukih je poslal stric bistroumnega dečka v Prago, kjer je obiskoval malostransko gimnazijo. Gimnazijske študije je nadarjeni Miroslav dovršil z najboljšim uspehom. Predvsem so mladega dijaka zanimali klasični predmeti. Že takrat se je navduševal za antične Grke, ki so mu vzbudili ne le ljubezen do domovine in svobode, ampak tudi do telovadbe. Za zgled

telesne popolnosti si je stavil krasne postave starih Grkov z mogočnimi mišicami, z vitko rastjo in somernimi udi. Zanimal se je za olimpijske igre grških plemen. Občudoval je junaške Špartance in njih voditelja kralja Leonido, ki je z majhno četo hrabrih, telesno krepkih in z domovinsko ljubeznijo prežetih Špartancev uspešno branil v termopilskih soteskah svojo ogroženo domovino proti silnim napadom številnih sovražnikov. Uvidel je, da tudi mal narod, če je telesno in duševno zdrav in čil, more kljubovati navalom še tako mogočnih nasprotnikov in že takrat si je želel, razmišljajoč žalostno usodo svoje zatirane domovine, da bi postal njegov narod — narod Špartancev, zakaj le tak narod, ki ima telesno, duševno in нравstveno krepke poedince, more imeti upanje v boljšo prihodnost, le takemu narodu je zagotovljeno, da se vzdrži in ne izgine s površja. Čim manjši pa je narod, tem večje energije mora razviti posameznik, da mu je obstoj zagotovljen. — Iskro domovinske ljubezni, ki se je vžgala v prsih idealnega mladeniča, je še podžigal študij bogate in slavne češke zgodovine. Poleg vsestranskega študija pa ni zanemarjal svojega telesa, preostalo mu je še dovolj časa za telovadbo in za mladinske igre, ki so mu utrjevale njegove šibke moči.

Po prestani maturi, ki jo je prebil z odličnim uspehom, se je vpisal najprej na pravno fakulteto staroslavne Karlove univerze v Pragi, nakar je kmalu prestopil na filozofsko fakulteto, ker so ga mnogo bolj zanimala filozofske vede, predvsem filozofija, estetika in naravoslovni predmeti. Po dovršenih visokošolskih študijah je Tyrš prevzel službo vzgojitelja v gostoljubni rodbini tovarnarja Bartelma v Novem Jachimovu. V tem času se je slučajno seznanil z Jindřichom Fügnerjem, s poznejšim prvim sokolskim starosto, s katerim ga je odslej vezalo neskajeno prijateljstvo. Že tedaj sta imela v mislih ustanoviti češko telovadno društvo.

Toda kmalu se je moral Tyrš posloviti od gostoljubne rodbine. Odšel je v Prago, kjer je l. 1860. promoviral doktorjem modroslovja.

In od tega časa naprej nastopa Tyrš, zavedajoč se svojih duševnih zmognosti in sposobnosti, kot cel mož pogumno v češkem javnem življenju, stopil je v krog buditeljev in voditeljev narodnega pokreta.

Politične razmere so bile v tej dobi silno žalostne za tlačene slovanske narode v Avstriji. Povsod je prevladoval nemški živelj, v šolah in uradih, germanizacija je naglo napredovala in že se je bilo bati, da zadene češki narod, ki je bil obkoljen od vseh strani od germanske poplave, usoda polabskih Slovanov in da utone v nemškem morju. L. 1861. pa je bilo za Avstrijo leto velikega političnega preobrata. Bachov kruti absolutizem se je moral umakniti svobodnejšim državnim formam, zavel je vetrič državljanske svobode, ki je zbudil in osvežil nacionalno čustvo in zavest slovanskih narodov. Še začetkom leta 1861. je imelo glavno češko mesto Praga nemško občinsko zastopstvo z nemškim županom, na vseh šolah se je poučevalo v nemškem jeziku, trgovina je bila v nemških rokah, vsi višji uradniki so bili Nemci, v praškem

gledališču so se razen nedeljskega popoldneva vprizarjale vse predstave v nemškem jeziku. Vse to se je godilo pod težko roko birokracije, ki si je stavila za svoj glavni cilj zgermanizirati ves češki živelj. Nič bolje, če ne še slabše, se je godilo tudi Slovencem. V takih razmerah se je rodilo Sokolstvo, ki se je kljub temu z neverjetno naglico razširilo po vsem slovanskem svetu, oznanjajoč povsod bratstvo, enakost in svobodo.

V tej dobi so izšli iz naroda možje idealisti, prežeti domovinske ljubezni in odporne sile, začela se je doba narodnega probujenja. In v tem narodnem pokretu vidimo Tyrša povsod v prvih vrstah na delu, v rodoljubnih društvih, na političnem pozorišču, na znanstvenem in literarnem polju. Znanstveno delovanje Tyrševo se ne kaže le v pismu, ampak tudi v živih besedah, v številnih predavanjih, ki jih je imel ob različnih prilikah. Pravo polje za znanstveno delovanje pa se mu je odprlo šele tedaj, ko mu je bila podeljena docentura zgodovine upodabljajoče umetnosti na novi češki tehniki. Njegova dolgoletna vroča želja, postati profesor na univerzi, pa se mu je izpolnila šele tik pred smrtjo, ko je bila ustanovljena nova češka univerza v Pragi.

Njegovo veliko duševno obzorje se je še razširilo na večkratnih potovanjih po Italiji, Franciji, Nemčiji in Angliji. Povsod se je poleg znanstvenih študij zanimal za ustroj inozemskih telovadnih organizacij in kar je tu našel dobrega, je uporabil doma pri organiziranju sokolskih društev.

V političnem življenju je bil Tyrš vedno zvest svobodomiselnim načelom. Bil je večkrat izvoljen za deželnega in državnega poslanca, toda politično in strankarsko življenje, uvidevši napake tedanje politike, vso sebičnost in neiskrenost njenih voditeljev, ni ugajalo njegovemu značaju. Izstopil je iz politične arene, odložil je vse mandate ter se je posvetil z vso vnemo Sokolstvu, v katerem edinem je zrl spas svojega naroda.

Že v času, ko je bil Tyrš vzgojitelj pri Bartelmovih, je imel v mislih, — kakor smo že omenili, — skupno s prijateljem Fügnerjem ustanoviti češko telovadno društvo. Ta namera se jima je uresničila l. 1862., ki je rojstno leto Sokolstva. Skupno z br. dr. Gregrom je Tyrš sestavil pravila, ki so bila uradno potrjena, na kar se je vršil prvi občni zbor tega društva, kateremu so dali ime »Sokol«, češ, da pomeni sokol pri bratih Jugoslovenih junake. Za prvega starosta je bil izvoljen na Tyršev predlog br. Fügner, mož neobičajne nesebičnosti in požrtvovalnosti, katero je dokazal mlademu društvu s tem, da mu je pod označbo »neimenovanega dobrotnika« sezidal na lastne stroške krasen sokolski dom, ki je bil tačas ena najlepših zgradb te vrste v srednji Evropi sploh. Kje bi se našel mož v današnji materijelni dobi, ki bi bil enak Fügnerju? Po prerani njegovi smrti je Tyrš poročil njegovo edino hčerko Renato, ki mu je bila zvesta družica v življenju in še danes živi v Pragi ter ob triumfu sokolskih zmag in sokolske misli obuja spomine na dragega

očeta in ljubljeneža moža, ki sta vse življenje žrtvovala Sokolstvu in domovini.

Za prvega načelnika je bil izvoljen Tyrš, katero funkcijo je z največjo vestnostjo izvrševal celih dvajset let, skoro do svoje smrti. Tyrš je sestavil iz boljših telovadcev prvi prednjaški zbor in v tehničnem oziru dvignil mlado društvo prav kmalu na visoko stopnjo. Sestavil je znameniti, po vsem kulturnem svetu znani telovadni sistem, ki se uporablja v sokolskih telovadnicah in ne le da dosega, ampak celo presega druge telovadne sisteme. — Uspehe svojega dela je pokazal mladi Sokol pod Tyrševim vodstvom na javnih nastopih in izletih. Kamor so prišli Sokoli, povsod jih je narod prisrčno in navdušeno sprejel, instinktno je čutil v Sokolstvu nacionalno armado, ki mu nekoč izvojuje tako težko pričakovano svobodo. Z neverjetno naglico se je Sokolstvo širilo. Število članstva je silno naraščalo. Povsod so se ustanovljala sokolska društva, in tudi k nam je vetrič iz sokolske Prage zanesel sokolsko seme, kjer se je že l. 1863. ustanovil Južni Sokol.

Tyrš nastopa v Sokolu kot tehnični voditelj, organizator, govornik, predavatelj. V svrhu propagande je izdajal list »Sokol« in napisal je celo vrsto člankov in razprav, od katerih se odlikuje zlasti članek »Naša naloga, smer in cilj«, ki je pravi sokolski evangelij, v katerem je razložil Tyrš vzvišene sokolske ideje. Toda kmalu je nastopila doba splošnega narodnega propadanja v letih 1877.—81., katerega zle posledice so se pokazale tudi v Sokolstvu. Število društev, zlasti onih, ki niso pravilno pojmovala sokolske naloge, se je zmanjšalo, število članstva se je skrčilo, list »Sokol« je moral prenehati izhajati in že so se veselili nasprotniki Sokolstva, pričakujoči skorajšnji konec te vsenarodne organizacije.

In zopet je bil Tyrš na svojem mestu. Z vso, le njemu lastno energijo, je zgrabil za delo. Organiziral je kljub resnemu odsvetovanju svojih prijateljev prvi vsesokolski zlet v Pragi l. 1882., ki je sijajno uspel ter poživil sokolsko delo. Velepomemben je bil ta zlet v zgodovini Sokolstva, prevažen za njega nadaljni razvoj. Nasprotniki so naenkrat obmolknili ob pogledu na veliko sokolsko armado, ki so ji še nedavno prokovali skorajšnji konec.

Zaradi vsestranskega, trudapolnega dela pa so bile Tyrševe duševne in telesne moči že tako močno izčrpane, da je moral opustiti vsako delo in iskati po nasvetu zdravnikov počitka v alpskem podnebnju.

Meseca julija l. 1884. se je podal na Tirolsko. Nastanil se je v prijazni gorski vasi Oetz, daleč od mestnega šuma, kjer se je prav dobro počutil. Izprehajal se je po krasni okolici, hodil je po gorah in se krepil v zdravem planinskem zraku.

Dne 8. avgusta l. 1884. je šel zarana od doma na celodnevni izlet, iz katerega pa se ni več vrnil. V gorski soteski mu je spodrsnilo, padel je čez skalovje v prepad in zgrabili so njegovo truplo mrzli valovi reke Aache.

Šele po štirinajstdnevem, napornem iskanju so izsledili Tyrševo truplo. Pokopali so ga začasno v Oetzu ob številni navzočnosti domačega ljudstva, ki je okrasilo grob gospoda profesorja s planinskim cvetjem in svežim zelenjem.

Toda mož, ki je tako ljubil domačo grudo, ni smel počivati v tuji zemlji. Njegovi rojaki so dne 30. oktobra prepeljali Tyrševe zemeljske ostanke v Prago, kjer se je vršil ob navzočnosti velikega števila naroda naravnost kraljevski pogreb na olšansko pokopališče. Zastopanih je bilo pri pogrebu 89 društev z 72 prapori, 1600 članov v kroju je tiho in nemo stopalo za krsto velikega pokojnika, katerega je sprejela v svoje varstvo domača zemlja, ona zemlja, ki jo je tako ljubil in ki ji je žrtvoval vse svoje življenje.

Hvaležni narod je postavil Tyršu na njegovem grobu poleg vernega mu prijatelja Fügnerja krasen visok spomenik iz belega marmorja, nad katerim vzpenja ptica sokol svoje peruti k jasnemu nebu. Toda še lepši, veliko lepši in mogočnejši spomenik si je postavil Tyrš sam s svojim Sokolstvom.

Pohitimo v duhu tudi mi v sokolsko Prago, obiščimo njegov grob in poklonimo se manom velikega pokojnika, našega brata, nesmrtnega in nepozabnega Tyrša. Ko bi mogel vstati iz groba in pregledati svoje Sokolstvo, mogočno in številno, svojo osvobojeno domovino in svoboden narod svoj, kako bi mu bilo pri srcu velikemu idealistu, ki je žrtvoval vse življenje, vse duševne in telesne sile v dosego tega cilja.

In ti, sokolska mladina, ki si dedič te njegove bogate zapuščine, stavi si za zgled in za svoj najvišji vzor velikega Tyrša, posnemaj ga v njegovih krepostih in delovanju, v njegovi plemenitosti in idealizmu, naj ti bo vsikdar zvezda vodnica na življenjski poti. Ravnaj se po njegovih načelih, da s tem koristiš sebi, svojemu narodu in človeštvu. Naj ti preidejo njegova sokolska gesla v srce in dušo, v kri in meso, da postaneš vreden član velike sokolske družine, svojega naroda in človeške družbe. Njega pa, ki že 40 let spi nevzdravno spanje po trudapolnem življenju, ki pa še živi in bo živel, dokler bo ostalo Sokolstvo v naših srcih, ohrani v spominu, spoznavaj vso veličino njegove duše in ravnaj se po njegovem plemenitem zgledu. Slava nepozabnemu, nesmrtnemu velikemu bratu Miroslavu Tyršu!

ЈОВАН УДИЦКИ:

Десетогодишњи помен

Соколског Друштва у Срем. Митровици палим херојима на пољу Легету
код Срем. Митровице 6. септембра 1914.

Десет је лета од оног дана,
када се овде крв многа просу,
да ропство падне, мене бол ранâ,
од душмана клетог бивале што су.
У крв се просу, — да зора сване
и да нам сунце слободе гране.

За мис'о свету падоше гуде
војници храбри тимочке војске,
светлији дани да нам заруде,
као плод жртве њине херојске.
Нек им је слава и топла хвала,
што нам је њина мишица дала.

Уједињени у један венац,
слободни кличу из свега гласа
сад Србин, Хрват и брат Словенац:
„Јединством само има нам спаса!“
То нам је завет у часу овом.
Нек и потомству он буде новом!

Ова је песма рецитована 14. септембра 1924 на месту славне погибије Тимочана,
где је Соколско Друштво одржало помен.

ЈАКОВ ШПИЦАР:

Triglav.

Igra za sokolsko mladino v štirih delih.

(Dalje.)

TRETJE DEJANJE.

Gozd ali planina. Lepa mesečna noč.

1. prizor.

Vešča vražarka.

Vešča vražarka (črno napravljena ka- Pred njimi hodim,
kor druge vešče, z lučco na glavi, pride jim pota vodim,
od desne). da so zašli.

In zdaj v temi
naprej jih vodim,
pred njimi hodim —
v prepad globok!
Jej, to bo jok

doma in tu,
naj brez sledu
izginejo,
poginejo! (Odide.)

Elijev Ogenj in stric Spanec.

Ogenj (tira Spanca iz ozadja).

Spanec:

Pa kaj tako silno me semkaj tiščiš?
Povej mi, kaj hočeš? Kam greva?

Ogenj:

Le čakaj, pogledam, če prav sva prišla.
Muditi se leno ne smeva. (Gleda na vse strani. Zagleda odhajajočo vražarko.)
Poglej jo vražarko; tam doli že gre,
a kje so fantiči ostali?
Zvoditi jih hoče v strmine gorá,

da vsi bi v prepade popali.
Naročil naš kralj je, visoki Triglav,
naj hitro za veščo udarim
in z ognjem triglavskim zvodnico otrok
v svarilo pošteno poparim.
Pa storil sem to in na poti pa ti
kot sreča si prišel naproti.
Počakaj otrok, potem uspavaj jih tu,
da dalje ne pojdejo v zmoti.
A jaz pa za veščo takoj poletim,
jo z ognjem triglavskim domov zapodim.
(Odide za veščo.)

3. prizor.

Prejšnji brez Ognja.

Spanec (poje tiho):

Kaj me ne poznate,
otročički vi?
Jaz sem striček spanec,
ki pokoj deli.
Če je deca trudna,
ji zaprem oči,
dam ji sladko spanje,
spet se okrepi.
V spanju ji pričaram
lepih, nežnih sanj,
kras ji tak pokažem,
da ne zabi nanj.
Oče težko dela
in hudó trpi,
matí ima z vami
križev in skrbi.
Jaz skrbi preženem,

trudnim dam pokoj.
Vsak, kdor nima greha,
je prijatelj moj.
Greh pa me preganja,
slabo vest rodi.
Slaba vest pa mene
vedno prepodi.
Jaz sem striček spanec,
ki pokoj delim,
zlasti ga mladini
dosti preskrbim.
Zdaj, otroci, veste,
kdo da spanec je.
Ko se vam zazdeha,
spomnite se me. (Na dolgo zazdeha, da nje-
govo zdehanje skoro sugestivno vpli-
va na gledalce. Stopi malo proč, da ga
otroci takoj ne zapazijo.)

4. prizor.

Prejšnji, dečki.

Miha: Veste kaj, vsega sem že sit
danes.

Janez: Pa vendar, kaj vse smo doži-
veli!

Miha: To je že res. Če bi človek le
tako truden ne bil.

Janez: Saj sem jaz tudi.

Vsi: Vsi smo trdni!

Miha: Malo si počijmo! (Sede.)

Janez: Prav praviš! Počijmo si! (Tu-
di sede.)

Vsi: Saj je res! (Vsi sedejo.)

Tine: Čudno je to, da se nam je prika-
zal kralj. Nikdar še ni bilo slišati, da bi se
bil komu.

Miha: Kaj bi neki bilo, če bi slušali
ono staro babo?

Tine: Zlata nam je ponujala.

Miha: Če je bilo v resnici zlato! Kdo ve?

Vsi: Kdo ve?

Janez: Daleč je še domov. O jej, jaz pa tako truden! (Leže po tleh.)

Miha: Malo lahko ležemo. Bomo pa potem hitreje stopili. (Tudi leže.)

Spanec (priskaklja v ospredje in pleše pred njimi, pojoč):

Didldi, didldi, didldi — ti — dom!

Didldi, didldi, didldé!

Otroci, ki so utrujeni,

najrajši sladko spe!

Didldi, didldi, didldi — ti — dom,

didldi, didldi didldé!

In s spancem rad pomagam jim,

da spet se okrepe!

Otroci, sladko spanje vam,

v počitek bodi, v slast,

odžene naj utrujenost,

pospeši vašo rast!

Didldi, didldi, didldi — ti dom,

didldi, didldi, didldé. (Neha plesati.)

Zaspite zdaj, zazdehajte! (Dolgo zdeha, otroci za njim že napol v spanju.)

Naj sanje vam lepé

v tem spanju se prikažejo,

zbudijo vašo moč

in vaš ponos okrépijo,

da boste, kot nekoč

so bili hrabri vítezi,

ki so za dom in rod

se bili, žrtvovali se

vseléj in vsepovsod. (Zopet pleše.)

Didldi, didldi, didldi — ti — dom,

didldi, didldi, didldé!

Ej, sanje se vam bližajo:

Prihaja kralj z goré. (Priplesal je v ozadje tako, da stoje za njimi, razpne veliko tenčico. Godba igra uspavanko.)

5. prizor.

Prejšnji, Triglav s spremstvom.

(Godba preide v mogočen koral, oder se zasveti v magični luči. Iz ozadja pride s svojim spremstvom Triglav.)

Triglav:

Oj, blagor ti, mladina speča,

oj, blagor ti, nedolžni cvet!

Zavedaj se, da si bodočnost!

Po tebi se ravnal bo svet!

Prišel bo čas, ko boš stopila

na plan za domovino v bran.

Usoda daj, da še dočakaš,

da pride vsem svobode dan.

Da to gotovo boš dosegla,

duha okrepi in teló!

Kako, to ti sedaj pokažem! (Poveljuje.)

Nastopaj vrsta za vrstó!

(Godba zaigra koračnico. Iz ozadja prikoraka nabroj moškega naraščaja, ki izvaja proste vaje, h katerim igra godba. Ob koncu naj se napravi primerna skupina okolo kralja. Ko skupina še nekaj časa stoji, oder zatemni in slika izgine. Zopet je vse tiho, lepa mesečna noč, otroci spe.)

6. prizor.

Otroci, Črne.

Črne (pride čez nekaj časa od leve spredaj s svetiljko, takoj, ko stopi na oder, obstoji): Čudno je, da jih ni domov. Vsa vas je pokonci, vsi iščejo otroke! Menda ne bodo zaslutili, da sem jih zvodil jaz. Gorje mi, če bi kdo prišel na to! (Obrne se.) Kje neki so?! (Išče, potem zagleda speče otroke.) Oho, tukaj so! Spe!

Janez (v spanju):

Kralj triglavski, kar si ukazal,

to zgodi se prav gotovo.

Vse moči ti posvetimo,

vstvarimo ti dobo novo! (Jutranja zarja.)

Črne: Kaj govori? — Sanja! (Pre-mišlja.) Dobro, da sem jih našel. Zbudim

jih in domov jih povedem. Vsa vas mi bo hvaležna za rešitev. He! Janez, Miha, Francelj, Tine, vstanite! Vstanite! (Trese jih in budi.)

Otroci (se polagoma zbude).

Janez: Kdo je?

Črne: Jaz, Črne!

Janez: Kaj — ti? (Otrokom.) Fantje, pogledjte ga Črneti! Ta nas je lepo — po-tegnil.

Otroci: Kje, kje?

Janez: Tukaj!

Miha: Kaj hoče?

Črne: Domov vas povedem.

Miha: Znamo že sami. Saj bo kmalu dan! (Stopi pred Črneti.) Ti izgini, tebe ne bomo poslušali več! Izgini! Fantje, zapodimo ga!

Črne: Pa zakaj?

Miha: Mi že vemo, zakaj! Ti si nas zvodil na kriva pota!

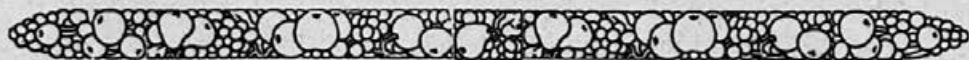
Tine: Ti si nam obljubil srebra.

Janez: Ti si nam ukazal streljati soko, kar ni prav. Izgini, če ne! (Potegne puško in jo nastavi proti njemu.)

Drugi (napadejo Črneti, ki zbeži). Za njim, za njim! (Vse vprek pobirajo svoje stvari in hite za njim, kriče): Za njim, za njim! Zapodimo ga!

Z a s t o r.

(Dalje prih.)

DR. LJ. KUŠČER:

Prednjaška šola.

(Dalje.)

20. Redovne vaje pri naraščaju potravadi niso preveč priljubljene. Ne vabi pri njih vratolomnost, ne nudi užitka občutek premagane težkoče. Zato je tudi njihova izvedba ponavadi medla, prisiljena; svojega vzgojnega namena v tem slučaju ne dosegajo. Kdor jih tako izvaja, je na krivi poti. — Že sam »Pozor!« moraš izvajati kot naporno telesno vajo; vse tvoje mišice so pri tem napete, prsa vzbočena, duh res »pozoren«. Obrate, pohod itd. izvajaj vedno s skrajno prožnostjo. Kmalu se prepričaš, da so tudi te zanemarjene redovne vaje dobra telesna šola — da na tem mestu ne govorimo o njihovem pomenu za vzgojo dobre discipline, če so v rokah dobrega prednjaka.

Naloga: Nauči se postopno vsa povelja za redovne vaje posameznika, člana in voda, kakor so objavljene v Sok. koledarju za l. 1924!

Upošteвайте tudi vojaška povelja, ki jih najdete istotam; saj vam bo njihovo znanje znatno olajšalo začetek vojaške službe, ki se vam bliža.

21. Proste vaje. Tudi pri prostih vajah opažamo često isto medlost in nerazpoloženje, ki smo ga grajali pri redovnih vajah. Kdor hoče doseči z vadbo prostih vaj dober uspeh, naj vsako še tako neznatno vajo dela »na 10 točk«, ne samo iz discipline, ampak tudi zato, ker s tem iz lahke vaje napravi nekaj težkega in pri njenem izvajanju napreduje. — Za dobrega telovadca in za tistega, ki hoče postati dober telovadec, veljaj načelo: vložil v vse vaje, od prve do zadnje, ves svoj trud; nikdar se ne igra samo z njimi — če telovadiš, telovadi vedno »zares«.

22. Mešani skoki spadajo pri naraščajski telovadbi med najpriljubljenejše vaje. To tudi zaslužijo, ker pomenijo res vsestransko vadbo telesa: pri zaletu in odzivu zaposlimo izdatno nogo, pri opori roke in obramne mišice, pri metu pa mišice trupa. Glavni teh skokov so:

odbočka,
zanožka,

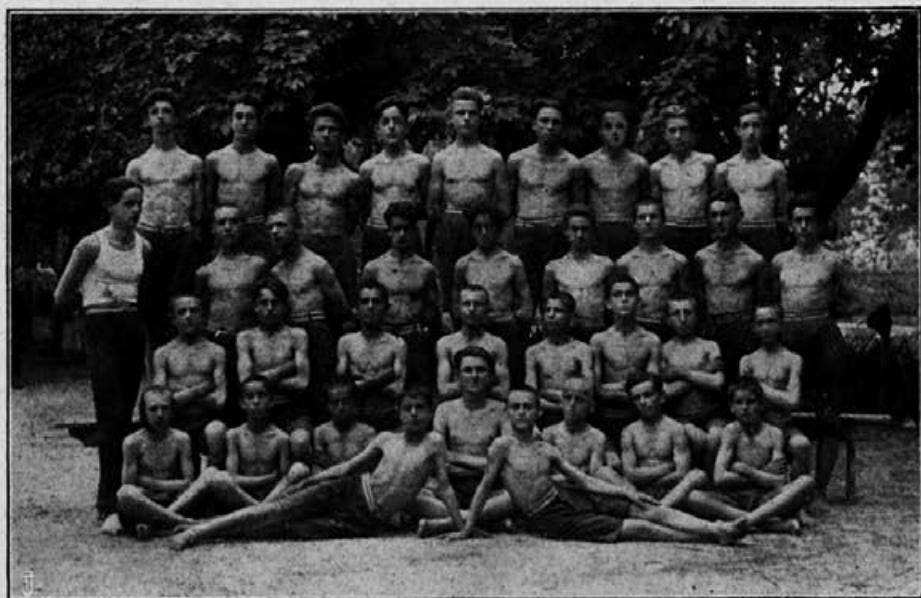
prednožka,
skrčka,
raznožka,
prevrat in premet.

Če izvedemo skrčko z razširjenimi koleni, imenujemo to »razklepko«, z napetimi nogami pa »vzklonko«; če so noge samo v kolenu upognjene, je to vzpetka. Ako je ena noga skrčena kakor pri skrčki, druga pa iztegnjena vstran kakor pri raznožki, nastane izpomolka.

Prevrat delamo upognjeno in se šele zadnji hip uleknemo; premet je pa od začetka naprej uleknjen.

23. Počitek. Najboljši počitek imaš v spanju. Devet, najmanj pa osem ur spanja potrebuješ, če si porabil dan za pošteno delo. To velja predvsem za čas, ko se pripravljaš za tekmo. Dorastel telovadec pač sme včasih telovaditi tudi do zmernе utrujenosti — posebnega smisla to nima —, toda za naraščaj naj velja pravilo: nikdar do utrujenosti!

24. Čistoča je eden glavnih pogojev za dobro zdravje. Poleti je bilo pač lahko skrbeti zanjo, ko smo se kopali pri vsaki priliki. Toda tudi pozimi mislite vedno nanjo, že iz razlogov higijene. Ni dovolj, da si vsako jutro umiješ obraz in roke; vsaj enkrat na teden okoplji vse telo, vsaki dan si umivaj zgornji život do pasu. Neprijetno »dišijo« včasih v garderobah naših telovadnic noge sotelovadcev, včasih komu tudi čudno zadiši iz neizpranih ust... Noge umivaj vsak drugi dan, usta pa najmanj vsak večer, predno greš spat. (Dalje prih.)

Мушки нараштај Соколског друштва на Цетињу.

NARAŠČAJSKI DAN GORENJSKE SOKOL- SKE ŽUPE NA BLEDU DNE 3. 8. 1924.

Kakor je ta prireditev radi neugodnega vremena v svojem vtisu na občinstvo zaostala in bila gotovo tudi v »finančnem« oziru šibka, tako jo po pravici lahko štejemo po njenem sokolskem uspehu med najlepše in najboljše zlete Gorenjske sokolske župe. Udeležba naraščaja je bila polnoštevilna, disciplina vzorna, pri vsem slabem vremenu razpoloženje dobro.

Ob 7. uri zjutraj so pričele tekme. Tudi z udeležbo pri tekmah smo lahko precej zadovoljni: dve vrsti moškega naraščaja v višjem, 8 vrst v nižjem oddelku, razen njih 3 posamezniki v višjem in 5 v nižjem; ženskega naraščaja 7 vrst in 3 posameznice. Vendar je bilo zastopanih samo 8 društev; kje so ostala? — Tekma je bila za moški naraščaj težka (9 panog), za ženski naraščaj nesorazmerno lažja (5 panog). Uspehi so sledeči:

Moški naraščaj:

A. Vrste.

- I. vrsta višjega odd.: Šk. Loka 66·38%
- II. vrsta višjega oddelka: Bled 65·80%
- I. vrsta nižjega odd.: Stražišče 78·90%
- II. vrsta nižjega oddelka: Tržič 70·75%
- III. vrsta nižjega oddelka: Kranj 67·70%
- IV. vrsta niž. oddelka: Radovljica 66·5%
- V. vrsta niž. oddelka: Žiri 59·8%
- VI. vrsta niž. odd.: Škofja Loka 58·65%
- VII. vrsta niž. oddelka: Kranj 55·25%
- VIII. vrsta niž. oddelka: Bled 44·7%

B. Posamezniki, višji oddelek:

- I. Pišber Karel, Bled 82·25%
- II. Kavčič Jože, Škofja Loka 80·50%
- III. Kavčič Franc, Kranj 79·72%

Posamezniki, nižjega oddelka:

- I. Kovačič Leo, Stražišče 87·20%
- Rozman Ivan, Stražišče
- II. Masterl Slavko, Stražišče 85·83%
- III. Oman Franc, Stražišče 83·88%

Ženski naraščaj.

Tekmovalo je 7 vrst in tri posameznice. Uspehi so sledeči:

- I. vrsta Radovljica 81·57%
- II. vrsta Kranj 76·15%
- III. vrsta Škofja Loka 72·57%
- IV. vrsta Kranj 66·71%
- V. vrsta Kranj 60·57%
- VI. vrsta Bled 58·85%

Vrsta Javornik-Koroška Bela ni oddala svoje tekmovalne pole.

Prve tri posameznice so:

- I. Mali Ida, Radovljica 90%
- II. Pogačar Kati, Radovljica 89%
- III. Lunder Slava, Škofja Loka 87%

Uspehi kažejo, da so bili tekmovalci le deloma vestno pripravljani. Pohvaliti je treba v tem oziru vrsto m. nar. iz Stražišča in vrsto ž. nar. iz Radovljice. Obema se je poznala skozi daljše razdobje raztegnjena, nepretirana priprava. Ravno to pa moramo predvsem zahtevati od naraščajskih tekem, če nočemo streljati čez cilj, če hočemo s tekmo res koristiti. Forsiran trening zadnjega pol meseca pred tekmo škoduje, udeležba pri tekmi brez prave priprave nanjo pa nima zmisla — saj od prave iščemo koristi, ne toliko od tekme. Zato bodi rečeno vadiateljem in naraščaju samemu: Za Vaše tekme se začnite pripravljati zgodaj, pripravljajte se dolgo, redno, nikdar pa ne vadite do utrujenosti! — Ugoden utis je napravila vrsta iz Stra-

žišča že po svoji vnanjosti: krepke, somerno razvite postave fantov, ki bodo v kratkem jedro dobrega članstva. Nekatera društva pa ne poznajo prave meje med deco in naraščajem, kar se je tudi pri tekmi maščevalo. Za deco ni tekma! Toda tudi naraščajnik naj pri župnem zletu ne tekmuje, če doseže vsega skupaj komaj desetino točk; pridno naj vadi — z vztrajno telovadbo doseže lahko čez eno leto odlične uspehe pri tekmi.

Kušnje, ki so sledile tekmi, so vzbujale najboljše nade za popoldanski nastop. Nastopila je deca (502), moški naraščaj (100) in ženski naraščaj (84). Vmes je rosil dež, hladno je bilo, mladina pa vesela v pričakovanju popoldneva.

Po kosilu je razvil blejski naraščaj svoj prapor pred sokolskim domom. Po nagovoru brata Špicarja in brata Bitenca se je razvil dolg sprevod po Bledu ter mimo kraljevega dvorca v Zako — za malo deco pač predolg. Vendar so otroci sveži prišli na telovadišče. Začetkoma je vodstvo zleta še čakalo na ugodnejše vreme, toda nebo je bilo vedno bolj oblačno. Odločitev je padla: nastopi samo moški naraščaj — ki srajc pri telovadbi ne more premočiti, ker jih nima — in blejska deca, ki se lahko doma preobleče. Strumno in veselo so prikorakali vsi ti oddelki na telovadišče, kakor da sije najlepše solnce, in navzlic dežju storili svojo dolžnost. Vaje »mladih vojakov« so bile izvajane posebno precizno. Nato je telovadila še ena vrsta članov na bradlji in pokazala na že mokrem orodju nekaj težkih in lepih sestav.

Moralni uspeh zleta je treba predvsem podčrtati. Našim mladim sokolom in sokolicam bodi ta dan kažipot v njihovo bodoče življenje v Sokolstvu: Tako izpolnjujte vedno svoje sokolske dolžnosti pa boste kmalu opora gorenjskega Sokolstva.

Pri tem neugodnem vremenu so se pa v nas porajala tudi vprašanja. Ali je umestno, da prihaja tudi deca oddaljenih dru-

štev na take zlete? Za disciplino društva je sicer doprinešen tehten dokaz, ako je deca vstala ob 3. ponoči, da je prišla na zlet; ali je pa to deci koristilo? Ali je umesten slavnostni kroj naraščaja — drag slavnostni kroj posameznikov, medtem ko si drugi niti telovadnih oblek ne morejo oskrbeti? Vprašanje, ki bi tudi pri članstvu prišlo vpoštev ravno radi našega demokratizma. Ali je telovadna obleka takšna, da velja lahko pri vsakem vremenu? Ali spada deca v sprevod? Menda je boljše, če tvori ob strani »špalir«.

Sokolsko društvo na Cetinju razvilo je u poslednje vrijeme veliko djelatnost posvećujući veliku pažnju sokolskom naraštaju. I ako je tek u svojem razvitku, ono je ipak uspelo, da u kratko vrijeme rada priredi javni čas, na kojem je nastupio i naš naraštaj. Vježba mališana, koji so izvažali tjelovežbenu scenu od br. Bogunovića, bila je vrlo lijepo izvedena. Osim toga ženski pomladak izvažao je vježbe cbručima a muški naraštaj vježbe batinama. Najljepši utisak na gledaoce učinile su proste vježbe u kolu od br. Jazbeca, koje je izvažao naš ženski naraštaj.

Veliku pažnju također posvećuje se na prosvjetni rad u društvu. Brat Latković često drži naraštaju kratka predavanja, čita s njima članke iz »Sokolića« i uči ih deklamovanju sokolskih pesama te ih na taj način upoznaje sa Sokolstvom. Da je rad sa naraštajem već u početku krenuo dobrim putem, dokazuje i to, što je na »Sokolić« pretplaćeno 208 naraštajaca i dece.

(Opomba uredništva.) Vsem bratskim društvom stavimo Sokolsko društvo na Cetinju za zgled, ker ima največ naročnikov na naš list. To je dokaz, da bi imel naš list lahko še enkrat več naročnikov, kakor jih ima. Kar zmore cetinjski naraščaj, bi zmogli tudi naraščajniki drugih sokolskih društev. Torej posnemajte jih!

II. jugoslovenski sokolski sabor.

Od 13. do 18. avgusta tekočega leta je zboroval v Zagrebu II. jugoslovenski sokolski sabor. V petih odsekih so predelali zastopniki žup vse gradivo, ki je bilo nato na saboru sprejeto.

Odsek za načelna vprašanja je obravnaval: naše naloge, Sokolstvo, narod, država in politika, Sokolstvo in verstvo, Sokolstvo in narodna vojska, Sokolstvo na deželi, Sokolstvo in šola, Sokolstvo in druge organizacije v narodu.

Savezni prednjaški zbor je obravnaval vprašanja vzgoje v Sokolstvu in organizacijo tehniških organov.

Organizacijski odsek je rešil vprašanja: sedež saveznega starešinstva, redno članstvo, pravilniki in poslovniki, kataster in statistika, kroji, prihodnji sabor.

Prosvetni odbor je obravnaval način prosvetnega dela v Sokolstvu ter sprejel poslovnik za prosvetne odbore.

Literarni in novinarski odsek je razpravljaval o sokolski literaturi in o propagandi za Sokolstvo.

V tem času se je vršila tudi še seja saveznega starešinstva, seja za sokolsko ustavo in seja zastopnikov slovanskega Sokolstva.

Svečana otvoritev sabora je bila dne 17. avgusta ob 12. uri v sabornici na Markovem trgu. Otvoril ga je savezni starosta br. Gangl s krasnim nagovorom, v katerem je pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja generala Srečkovića, zastopnika vlade ministra Dragotina Pečića, zastopnika voj-

ske generala Uzun-Mirkovića, zastopnike tujih držav, mesto Zagreb ter brate Sokole Čehe, Poljake in Ruse. V svojem govoru se je spominjal prvega staroste JSS pokojnega br. dr. Oražna ter navedel kratek razvoj jugoslovenskega Sokolstva od prvega sabora v Novem Sadu l. 1919. do danes. Med tem časom se je število društev in članstva podvojilo. Poudarjal je, da stoji jugoslovensko Sokolstvo slej ko prej na principu državnega in narodnega edinstva in da stremi za združitvijo vsega slovanskega Sokolstva. Navzoči so govorniku živahno pritrjevali. Za pozdrave so se zahvalili: general Srečković, minister Pečić, za Poljake br. Szczepanski, za Ruse br. Vergun, za Čehe br. Štěpanek in končno general Uzun-Mirković. Vsi govorniki so se izražali pohvalno o delovanju jugoslovenskega Sokolstva in poudarjali njegov veliki pomen za napredek in moč našega naroda. Ko je bil sprejet poslovnik sabora brez debate, je bila svečana seja zaključena.

Prihodnji dan, ponedeljek, dne 18. avgusta se je nadaljevala saborna seja v telovadnici drž. realne gimnazije pod predsedstvom staroste br. Gangla in njegovega namestnika br. Paunkovića. Resolucije, sprejete na saboru o načelnih vprašanjih poudarjajo, da stoji jugoslovensko Sokolstvo na temelju Tyrševih sokolskih idej in na principu narodnega in državnega uedinjenja ter vseslovske vzajemnosti, dalje da je Sokolstvo nepolitična organizacija, ki pa svojemu članstvu ne brani političnega udejstvovanja, dokler se to ujema s sokol-

skimi načeli. Sokolstvo priznava, in spoštuje vsako versko prepričanje, ne odobrava pa zlorabljanja vere. V organizacijah, ki niso nasprotne principom Sokolstva, članstvo lahko sodeluje, mora pa se ravnati brezpogojno po sokolskih načelih in po sokolski disciplini.

Dalje je bilo sklenjeno: z vojsko išče Sokolstvo stikov in naj nudi čim ugodnejšo priliko, da postanejo člani vojske tudi člani sokolske organizacije. Vojska naj prevzame za vzgojo vojaštva sokolski telesnovzgojni sistem in naj uvede med vojake tudi sokolski duh. V ta namen naj tehnični organi sestavijo vadbene načrte, ki bodo primerni za vzgojo vojaštva. V vojaških oddelkih naj se ustanovljajo prostovoljni sokolski odredi, kjer naj se vrši v prostem času sokolska vzgoja pod vodstvom prednjakov. Sokolska društva naj skušajo vzdržati stike s člani vojaki.

Šolski mladini naj posvetijo sokolska društva največjo brigo. S pravo sokolsko vzgojo naj skušajo pridobiti čim več šolske mladine v svoje vrste, v krajih, kjer se nahajajo srednje in strokovne šole, naj se društva brigajo, da privabijo sokolski vzgoji tudi to.

Kmetiško ljudstvo ne more imeti izjemnega stališča v sokolskih društvih, ker je Sokolstvo za vse stanove in sloje. V krajih, kjer ni primernih prostorov za telovadbo, naj se začne s sokolsko vzgojo na ta način, da se vadijo one panoge sokolskega sestava, ki so izvedljive brez dragocenega orodja in pod milim nebom.

Vzgoji naraščaja in dece je treba posvečati posebno pozornost in topla ljubezen. Med deco spada mladina možkega in ženskega spola od izpolnjenega 6. leta do izpolnjenega 14. leta, med naraščaj pa od izpolnjenega 14. do izpolnjenega 18. leta. Pred 18. letom društva ne smejo sprejemati članov, jim ne izročati članskih znakov in ne dovoljevati nošnje članskih krojev. V tem pogledu ne sme biti izjeme.

Tehnični organi v sokolski organizaciji so: društveni prednjaški zbori, župni tehnični odbori, zbori društvenih načelnikov, savezni tehnični odbor in zbor župnih načelnikov. V tehničnih (telesnovzgojnih) vprašanjih, o organizaciji tehničnih organov in o javnih nastopih sklepajo tehnični organi samostojno.

Tiskovnemu odseku JSS se nalaga, da čimprej ustanovi namesto dosedanjega »Sokoliča« dva lista; prvega za sokolski naraščaj od 14. do 18. leta, drugega za sokolsko deco od 6. do 14. leta.

Kot obvezni sokolski praznik za vse področje JSS se določi 1. december, ki je spominski dan narodnega in državnega uedinjenja. Starešinstvo Saveza ostane za bodočih pet let v Ljubljani. Prihodnji jugoslovanski sokolski sabor se bo vršil v Beogradu. Sprememba sokolskega kroja in telovadne obleke se prepušča savezni skupščini, teritorialna razdelitev žup pa savezному odboru. Vsak član more dobiti člansko izkaznico in članski znak samo od starešinstva Saveza, znak in legitimacija morata imeti isto številko. Vsak član je obvezen telovaditi do 26. leta starosti, preizkusna doba pa traja šest mesecev.

Razen tega je odobril sabor razne poslovnike in pravilnike, ki se tičejo organizacije tehničnih in upravnih organov, prosvetnega dela, odsekov za naraščaj in deco, zdravniških odsekov, dalje odsekov za statistiko, organizacijo ter gospodarstvo, za manjšinsko delo, za poškodbeni fond, za disciplinarno postopanje in za sokolsko odlikovanje. Potrjen je bil red o javnih nastopih in predpisi o slavnostnem in telovadnem kroju, o sokolskih znakih in odznakih. Brez spremembe je bila po kratki debati sprejeta tudi nova sokolska ustava.

Vse razprave na saboru so se vršile v najlepšem redu in ob občem navdušenju za sokolsko delo in organizacijo. Iz sabora so bili poslani pozdravi Nj. Vel. kralju, češki, poljski in ruski sokolski zvezi.

Konferenca slovanskega Sokolstva.

Po končanem saboru so se sestali vodilni funkcionarji češkega, poljskega, ruskega in jugoslovanskega Sokolstva, da se razgovore o tesnejšem zblizanju vsega slovanskega Sokolstva. Vsestransko se je poudarjalo željo in potrebo po združitvi vsega Sokolstva v vseslovanski sokolski savez. Sprejeta je bila nastopna resolucija:

Predstavnici sokolskih saveza: češkoslovačkoga, jugoslovanskoga, poljskoga i ruskoga, sakupljeni na konferenciji u Zagrebu dne 18. avgusta 1924. izjavljaju:

Smatramo neophodno potrebnim za razvitak sokolske i slovenske ideje ostva-

renje slovenskoga sokolskoga saveza. U ovom savezu gledamo siguran put za zблиženje i združenje slovenskih naroda.

U tu svrhu predstavnici prisutnih sokolskih saveza izabiru primerni odbor, u koji svaki savez izašalje po dva člana. Odboru se stavlja u dužnost, da u roku od 3 mjeseca pripremi materijal i predloge za konferenciju, koja će imati da konačno ostvari Slovenski Sokolski Savez.

Pripremni radovi i saziv ove konferencije, koja imade da se održi najkasnije do konca godine 1924. povjeravaju se bratu Adamu Zamoyskom, starješini Poljskoga sokolskoga saveza.

U Zagrebu, dne 18. avgusta 1924.

E. Gangl, l. r. V. Štěpanek, l. r.
Adam Zamoyski, l. r. Dm. Vergun, l. r.

V pripravljavni odbor so bili izvoljeni bratje: Gangl, Paunković, dr. Scheiner, Štěpanek, Zamoyski, Szczepanski, Vergun in Poljanski.

Pokrajinski sokolski zlet v Zagrebu.

S sokolskim saborom je bil združen tudi pokrajinski zlet v Zagrebu. Poleg obveznih žup se je udeležilo zleta tudi večje število članstva iz ostalih jugoslovenskih sokolskih žup, 200 čeških Sokolov in Sokolic ter nekaj ruskih Sokolov v inozemstvu. Zletišče je bilo tik mesta, takoj za glavnim kolodvorom. Zlet je bil določen na tri dni, in sicer za 15., 16. in 17. avgusta. Javni telovadbi bi naj bili 15. in 17. avgusta, tekme pa 16. avgusta. Drugo javno telovadbo 17. avgusta pa je preprečil dež. Prva javna telovadba pod vodstvom župnega načelnika br. Dragotina Šulce-ja je uspela prav dobro. Nastopili so moška in ženska deca, člani, članice, češke Sokolice, razni vojaški oddelki, članska vrsta čeških Sokolov in več vrst naših članov na orodju. Nastop moškega in ženskega naraščaja je bil določen za drugo javno telovadbo. Javno telovadbo je posetil kraljev zastopnik general Srečković in obilo občinstva, tako da so bili obsežni prostori za gledalce polni. Zvečer je bila v narodnem gledališču telovadna akademija z jako lepim sporedom.

Tekme članov se je udeležilo: v višjem oddelku tri vrste in štirje posamezniki, v srednjem oddelku štiri vrste in pet posameznikov, v nižjem oddelku devet vrst in 14 posameznikov; vrhutega je tekmovalo 16 članov v šestoboju ali v prosti tekmi in 22 članov v posebni tekmi (razne panoge lahke atletike). Članice so tekmoval v enem oddelku, in sicer v štirih vrstah in 12 posameznic. Člani so tekmovali v prostih vajah, na drogu, bradlji, krogih, konju na šir, konju vzdolž, v skoku v višino in v daljino, v plezanju, metanju krogle in v teku. Članice so tekmoval v prostih in redovnih vajah, na krogih, bradlji, gredi, v skoku v daljino, v metanju žoge in krogle ter v teku.

V višjem oddelku je bila prva vrsta iz Ljubljane s 87%, v srednjem vrsta iz Zagorja ob Savi s 86·33%, v nižjem vrsta iz Celja z 92·11%. Pri tekmah članic pa je bila prva vrsta iz Celja, ki je dosegla 88·59%. Vse štiri prve vrste so dobile lepé nagrade.

V nedeljo 17. avgusta dopoldne je bil po mestu lep sokolski sprevod, v katerem je bilo 4848 sokolskih pripadnikov. Sprevod se je ustavil pred Narodnim gledališčem, kjer je z balkona pozdravil lepo grupirane sokolske vrste savezni starosta br. Gangl. Sprevod je bil od obilnega občinstva, ki se je zbralo v ulicah, viharo pozdravljen in obsipan s cvetjem. Popoldne so pa mladi Zagrebčani, nahujskani po časopisih, napadali jugoslovenske Sokole in grdo kršili priznano slovansko gostoljubnost, celo sokolski naraščaj ni bil varen pred temi ljudmi. Ker je tako postopanje napravilo najslabši vtis na druge slovanske goste, ki so prišli na sokolski zlet v Zagreb, zato je tem večje obsodbe vredno. Namesto javne telovadbe, ki jo je preprečilo deževje, se je vršila proti večeru telovadna akademija v telovadnici realne gimnazije. Spored akademije je bil lep in je akademija v vsakem oziru dobro uspela.

Zagrebška sokolska župa, ki je priredila ta zlet, se je izkazala kot močna in zmožna edinica jugoslovenskega Sokolstva. Vse prireditve kakor tudi prehrana in nastanba velikega števila Sokolov so bile izvršene v najlepšem redu in v zadovoljstvo posetnikov.

Br. Leon Štukelj pri kralju. Kralj Aleksander je dne 9. avgusta t. l. sprejel v avdijenci brata Štuklja, zmagovalca na pariški olimpijadi. Vladar je našemu zmagovalcu iskreno čestital na častnem uspehu, se dalje časa z njim prijazno razgovarjal ter ga odlikoval z redom sv. Save. Povabil ga je tudi na obed ter se končno prav ljubeznivo poslovil od njega.

NOVA KNJIGA.

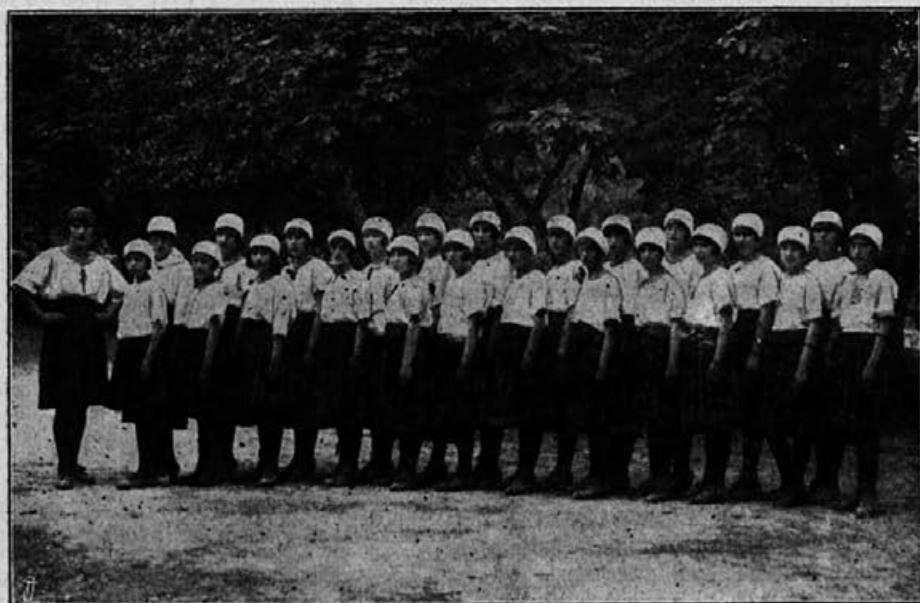
Organizacija Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Po sklepih II. jugoslovenskega sokolskega sabora v Zagrebu dne 18. avgusta 1924. sestavila starešinstvo in tehnični odbor JSS. — Izvirno slovensko besedilo. Založil JSS. Tiskala Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani. Cena 40 Din.

Tako je naslov najnovejši sokolski knjigi, ki prinaša na 140 straneh vse, kar mora vsak sokolski funkcionar znati. Tu je nova sokolska ustava, so vse resolucije in načelni sklepi iz zadnjega sabora, pravila saveza, žup in društev, organizacija

tehniških organov in njih poslovniki in pravilniki, dalje poslovniki in pravilniki raznih odborov in odsekov ter upravnih organov in končno predpisi za javne nastope. —

To knjigo mora imeti vsak sokolski odbornik in vsak prednjak, če hoče, da vrši svoje, prostovoljno prevzete naloge točno in po predpisih. Tudi sokolsko članstvo naj prebira in proučava vsebino te lepe in potrebne knjige. Priporočamo jo pa tudi onim naraščajnikom, ki se pripravljajo za vstop v sokolsko članstvo, da jo pregledajo, zakaj v njej bodo našli nebroj dobrih nauk. Z ozirom na obsežnost knjige in lep papir je cena knjigi jako nizka.

Iz uredništva. Zoran P. v Dubrovniku. Tvoje pesem »Sokolji — domovini« smo prejeli. Da je nismo priobčili, je vzrok ta, ker ni še za tisk. Poskusi vnovič in pošlji, mogoče bo prihodnjik boljše. Zdravo! — Brat A. Perič, Maribor. Poslano porabimo pri priliki. Hvala!

Женски нараштај Соколског друштва на Цетињу.

